

15.6.2024 4. helluntain jälkeisen viikon lauantai

Päivän epistola

”Ajatelkaa tekin samoin itsestänne: te olette kuolleet pois synnistä ja elätte Jumalalle Kristuksessa Jeesuksessa. Synti ei siis saa hallita teidän kuolevaista ruumistanne, niin että noudatatte sen himoja. Älkää antako ruumiinne jäseniä synnin käyttöön vääryyden aseiksi! Kun nyt kerran olette siirtyneet kuolemasta elämään, antakaa itsenne Jumalalle ja ruumiinne jäsenet hänelle vanhurskauden aseiksi! Synti ei enää ole teidän herranne, sillä te ette ole lain vaan armon alaisia. Miten siis on? Saammeko tehdä syntiä, koska emme elä lain vaan armon alaisina? Emme toki! Tehän tiedätte, että jos antaudutte orjina tottelemaan jotakuta, olette juuri sen orjia, jota tottelette. Te joko palvelette syntiä, mikä johtaa kuolemantuomioon, ta olette kuuliaisia Jumalalle, mikä johtaa vapauttavaan tuomioon. Jumalalle kiitos, te jotka olitte synnin orjia, olette nyt tulleet koko sydämestänne kuuliaisiksi sille opetukselle, jonka ohjattavaksi teidät on uskottu.” (Room. 6: 11 – 17)

”Ajatelkaa tekin samoin itsestänne: te olette kuolleet pois synnistä.” Paavali viittaa kasteeseen, joka pesee pois synnin ja liittää ihmisen Kristukseen. Kristillisen elämän tulee olla uskon vahvistamista Kristukseen Synti merkitsee kristityn ja Kristuksen välisen liiton katkeamista. ”Elätte Jumalalle Jeesuksessa Kristuksessa” kertoo, että kristitty on liitetty Kristuksen elämään Pyhän Hengen avulla ja on osallinen Hänen elinvoimastaan.

Tekstin loppuosa voi olla saanut vaikutteita varhaiskirkossa toimitetun kasteen jälkeisestä saarnasta. ”Synti ei siis saa hallita teidän kuolevaista ruumistanne”: vaikka kristitty kasteessa on vapautettu synnistä, hänellä edelleen on vapaa tahto. ”Niin että noudatatte sen himoja” tarkoittaa tässä yhteydessä ruumiillisia himoja. ”Vääryyden aseiksi” on lainaus sotilaskielestä. ”Vanhurskauden aseiksi” on saanut vaikutteita Vanhasta testamentista (Jes. 11: 5, 59: 17). Kristittyjen tulisi olla Jumalan työvälineitä, ei pahan.

”Synti ei ole enää teidän herranne” yhdistetään hengelliseen kuolemaan. ”Te ette ole lain vaan armon alaisia” yhdistää lain syntiin. Kristityn olotila on vanhurskaus, mutta se ei tule lain kautta vaan Jumalan suopeudesta. Olla armon alaisuudessa ei merkitse sitä, että syntiä saa tehdä.

Paavali käyttää paljon armeijan kautta yhteiskuntaan tulleesta sanastosta. Yksi näistä on sana orja. Se kuvaa hyvin sitä suhdetta, minkä laki aiheuttaa. Jokin asia on pakko. Paavalin orja ei kuitenkaan vastaa sitä mielikuvaa, mikä meillä on orjuudesta. Roomalaisessa yhteiskunnassa orjilla oli

lainsäädännössäkin taattuja oikeuksia. Paavalin orja on ”elinikäisessä palvelusuhteessa” oleva henkilö. Kun Paavali puhuu kristittyjen olevan vapaita laista, niin se ei tarkoita lupaa tehdä syntiä. Kristittynä oleminen merkitsee Paavalin ajatuksissa Kristuksen palvelemista. Kasteessa ihmisen ”herra” vaihtuu ja kristitystä tulee ”Kristuksen orja”, siis palvelija. Syntiä palveleva saa kuolemantuomion, mikä merkitsee eroa Jumalasta. Vapauttava tuomio, siis toteaminen syyttömäksi, johtaa elämään Jumalan yhteydessä.

”Olette nyt tulleet koko sydämestänne kuuliaisiksi sille opetukselle, jonka ohjattaviksi teidät on uskottu.” voidaan tulkita kahdella eri tavalla. Ensimmäiseksi se voidaan ymmärtää niin, että korostetaan uutta opetusta, jota kristitty seuraa. Mutta suomennos on hävittänyt yhden sanan, mikä voi olla merkittävä. Kreikkalainen teksti käyttää sanaa ”typos” kuvatessaan opetusta. Sana voidaan kääntää suomeksi sanoilla jälki, kuva, esikuva, muoto. Ennen kristityksi tulemistä ihminen vapaaehtoisesti ottaa vastaan kasteen ja sen tuoman kasteopetuksen. Näin ollen, voi olla, että parempi tulkinta on ajatus, että kysymys on kasteesta. Roomalaisessa yhteiskunnassa myös orjan siirtäminen toisen herran alaisuuteen edellytti myös orjan suostumista siirtoon. Kasteen yhteydessä, tai mieluummin ennen, annetaan kasteopetus, jonka tulisi ohjata kristittyä.

Päivän evankeliumi

”Jeesus meni Pietarin kotiin ja näki, että tämän anoppi makasi kovassa kuumeessa. Jeesus kosketti hänen kättään, ja kuume lähti hänestä. Nainen nousi vuoteesta ja alkoi palvella Jeesusta. Ja kun ilta tuli, Jeesuksen luo tuotiin monia pahojen henkien vaivaamia. Hän ajoi sanallaan henget ulos ja paransi kaikki sairaat, jotta kävisi toteen, mitä on sanottu profeetta Jesajan kirjassa: - Hän kantoi meidän tautimme, otti taakakseen meidän sairautemme. Kun Jeesus näki, piten paljon väkeä hänen ympärillään oli, hän käski lähteä vastarannalle. Muuan lainopettaja tuli silloin hänen luokseen ja sanoi: ”Opettaja, minä seuran sinua, minne ikinä menetkin.” Jeesus vastasi hänelle: ”Ketuilla on luolansa ja taivaan linnuilla pesänsä, mutta Ihmisen Pojalla ei ole, mihin päänsä kallistaisi.” Eräs toinen, hänen opetuslapsensa, sanoi hänelle: ”Herra, annan minun ensin käydä hautaamassa isäni.” Mutta Jeesus sanoi hänelle: ”Seuraa minua! Anna kuolleiden haudata kuolleensa.” Jeesus astui veneeseen, ja opetuslapset seurasivat häntä.” (Matt. 8: 14 – 23)

Kertomus Pietarin anopin parantamisesta löytyy myös Markuksen (Mark. 1: 29 - 34) ja Luukkaan (Luuk. 4: 38 - 41) evankeliumeista. Matteuksen kertomus eroaa Markuksen ja Luukkaan vastaavasta siinä, että hän laittaa Jeesuksen huomaamaan sairaan anopin. Markuksella ja Luukkaalla Jeesusta pyydettiin auttamaan naista. Parantaminen tapahtui koskettamalla. Matteuksen mukaan Pietarin

anoppi parannuttuaan palveli Jeesusta, Markuksella ja Luukkaalla palveltavat ovat monikossa (hänen vieraitaan).

Jeesus jatkoi parantavaa toimintansa illalla. Tästä todistavat myös Markus ja Luukas. Tekstejä vertailtaessa selviää, että Matteus on muokannut tekstiään, jotta sai lainauksen Vanhasta testamentista sopimaan siihen (Jes. 53: 4). Näin Matteus yhdistää Jesajan kärsivän Herran palvelijan Jeesukseen. Tarkoituksena on osoittaa, että profeetta oli ennustanut Jeesuksen parantavan toiminnan. ”Hän ajoi sanallaan henget ulos” kertoo, miten parantaminen tapahtui: sanallaan. Sen tarkemmin Matteus ei parantamisia selosta.

Tekstimme jatkuu kertoen Jeesuksen seuraamisesta, sama teksti löytyy myös Luukkaalta (Luuk. 9: 57 – 62). Kertomuksen taustalla voi olla Vanhan testamentin kertomus, jossa profeetta Elia kutsuu seuraajakseen Elisan (1. Kun. 19: 19 – 21). Elia salli Elisan jättää hyvästit vanhemmilleen. Mutta kutsun vaikutuksesta kertoo se, että Elisa poltti ikeensä ja auransa ja näin tuhosi maallisen elantonsa perustan. Elian tekemä kutsu vaati ehdottoman vastauksen.

”Muuan lainopettaja” lupasi seurata Jeesusta minne ikinä hän meneekään. Luukkaan vastaavassa tekstissä ei ole lainopettaja, vaan muuan mies. Matteus on todennäköisesti muuttanut tekstiä käyttämällä sanaa lainopettaja. Lainopettajia oli erilaisten uskonnollisten ja yhteiskunnallisten yhteisöjen palveluksessa. Lisäksi heillä oli omia koulukuntiaan ja oppilaitaan. Lainopettajan lause on pyyntö päästä Jeesuksen seuraajaksi. Teksti ei kerro syytä, miksi lainopettaja haluaa Jeesuksen seuraajaksi (tässä ei mainita tulemista opetuslapsiksi). Edellä mainittiin Jeesuksen suorittamat parannustyöt. Voi olla, että tämä lainopettaja etsi uutta työtä ja Jeesuksen menestyksekkäs parannustyö voisi tuottaa hyvän tulonlähteen.

Jeesuksen vastaus lainopettajalle kertoo, että Hänen seuraajilleen ei ole luvassa sen parempia olosuhteita kuin Hänellä itsellään on. Näyttää siltä, että lainopettaja perääntyi aikomuksestaan. Joskus on sanottu, että ketuilla ja linnuilla tarkoitetaan tässä kertomuksessa pahoja henkiä. Silloin Jeesuksen vastaus merkitsisi, että pahat henget voivat levätä tässä lainopettajassa ja Jeesus ei voi olla läsnä lainopettajan sydämessä. Merkille pantavaa on termin ”Ihmisen Poika” käyttö, Matteus käyttää sitä nyt ensimmäisen kerran.

Toinen kysyjä on opetuslapsi, joka haluaa ”ensin käydä hautaamassa” isänsä. Nyt kyse on asioiden tärkeysjärjestyksestä. Ensin Jeesuksen opetuslapsen tulee seurata Häntä, sitten tulevat muut asiat. Tultuaan opetuslapsiksi ihminen on sitoutunut Herraansa. Jeesuksen vastaus on varmasti järkyttänyt

kuulijoita, Hän käskää opetuslapsen seurata Häntä. Kuollut henkilö piti haudata, jotta jälkeenjääneen uskonnolliset velvoitteet tuli täytettyä.

”Anna kuolleiden haudata kuolleensa” ei avaudu lukijalle, joka ei (vielä) tiedä, mitä tässä tarkoitetaan. Sana kuollut tarkoittaa nyt henkilöä, joka ei ole kulkemassa kohti pelastusta. Hänellä ei siis ole uskoa. Opetuslapsen isä ei siis uskonut. Jeesuksen sanomisen idea on, että opetuslapsen tulee antaa niiden, jotka eivät usko, haudata omansa. Tämä merkitsee tilannetta, jossa opetuslapsen pitää tehdä valinta. Se ei estä kristittyä osallistumasta ei-uskovan hautajaisiin.